

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

РІШЕННЯ

вченої ради Сумського державного університету з питання:
«Освіта упродовж життя» – стан реалізації завдань визначених стратегією розвитку університету»

В умовах звуження демографічного базису пропозиції робочої сили, скорочення кількості населення, регіональних диспропорцій розподілу населення як однієї з основних перешкод для забезпечення стабільного поповнення контингенту студентів, фінансових кризових явищ, а також із врахуванням того, що в багатьох галузях людської діяльності інноваційні цикли стають коротшими ніж час підготовки фахівців, система додаткової освіти, підвищення кваліфікації повинна стати невід’ємним напрямом діяльності навчальних підрозділів університету. В СумДУ реалізується організація освіти дорослих як цілісний процес, що забезпечує поступальний розвиток творчого потенціалу особистості та формування професійних і фахових компетентностей. В університеті проводиться активна робота, що сприяє формуванню системи безперервного професійного розвитку.

Програми підвищення кваліфікації СумДУ є актуальними для представників різних галузей. Замовниками послуг професійного розвитку виступають заклади освіти, підприємства, бізнес-структури, органи державного управління та місцевого самоврядування.

В університеті ведеться активна робота, яка сприяє формуванню системи безперервного професійного розвитку. На базі СумДУ діє Центр освіти дорослих Education for Life у якому реалізуються нові підходи з неформальної освіти дорослих за рахунок міжнародних грантових програм, розвитку міжнародного інформаційного обміну та підвищення професійної і громадянської компетентності дорослого населення. Між СумДУ, Сумською міською радою, Представництвом інституту міжнародного співробітництва німецької асоціації народних університетів (DVV International в Україні), Українською асоціацією освіти дорослих та громадською організацією «Центр освіти впродовж життя» було підписано Меморандум про співробітництво у сфері розвитку освіти дорослих, що передбачає реалізацію спільної політики та проведення спільних заходів. Створений бізнес-хаб, який надає консультативні послуги для малого і середнього бізнесу.

Розглянувши питання **«Освіта упродовж життя» – стан реалізації завдань визначених стратегією розвитку університету**, вчена рада відмічає позитивну динаміку збільшення кількості програм підвищення кваліфікації та зовнішнього контингенту, залученого на курси підвищення кваліфікації як на кафедрах університету, так і в центрах загальноуніверситетського підпорядкування.

В університеті певні кафедри, кафедральні центри та 4 загальноуніверситетські навчальні центри надають послуги з більш ніж 60 програм підвищення кваліфікації для сторонніх осіб та пропонують 6 програм з професійної освіти. У 2020 році в них брали участь більше 7800 сторонніх осіб.

В 2020 році порівняно з 2019 роком більш ніж у 2 рази збільшилась кількість зовнішніх замовників, яким було надано додаткові освітні платні послуги за ініціативи структурних підрозділів університету. Позитивні зміни за 2020 рік відбулися по наступному контингенту користувачів послуг:

Структурні підрозділи	Контингент		
	2020	2019	Δ
ЦППО, в т.ч. автопідготовка	3324	1386	+1938
ЦРКП	2061	44	+2017
МІ, в т.ч. ФПМО	972	106	+866
ННІ ФЕМ ім. О.Балацького	83	23	+60
ННІ права	19	14	+5

В 2020 році збільшення контингенту ЦППО в 2,4 рази відбулося за рахунок впровадження дистанційного курсу підвищення кваліфікації «Психологія спілкування» на базі платформи Екзаменаріум СумДУ та розширення напрямів підвищення кваліфікації державних службовців.

В ЦРКП збільшення контингенту в 46,8 рази відбулося за рахунок впровадження короткострокових програм підвищення кваліфікації для НПП інших ЗВО.

В МІ збільшення контингенту в 9,2 рази – за рахунок очно-дистанційного навчання на курсах тематичного удосконалення ФПМО та стажування на кафедрах інфекційних хвороб, внутрішньої медицини з центром респіраторної медицини, акушерства, гінекології та планування сім'ї, хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії, педіатрії, сімейної медицини з курсом дерматовенерології. Розпочала роботу у цьому напрямку і кафедра стоматології (436 осіб).

Спостерігається зменшення зовнішнього контингенту, якому було надано додаткові освітні платні послуги за ініціативи структурних підрозділів СумДУ:

Структурні підрозділи	Контингент		
	2019	2020	Δ, %
ІФСК	232	77	-67
ЛЦ ДМО	129	55	-57
ЕлІТ	609	369	-39
НМЦ Проф-ІТ	25	19	-24
ТеСЕТ	475	370	-22
ННІ БТ "УАБС"	500	434	-13

При збільшенні зовнішнього контингенту слухачів зростання в обсягах навчальних доручень залишилося на рівні 2019 року (24892 годин у 2019 р., 24977 годин у 2020 р.).

Серед факультетів/інститутів СумДУ лише медичний інститут за рахунок ФПМО збільшив даний показник в еквіваленті 9 ставок; майже на рівні 2019 року залишився обсяг навчальних доручень за додатковими освітніми платними послугами у навчально-науковому інституті фінансів, економіки та менеджменту імені Олега Балацького. Значне падіння даних обсягів в навчально-науковому інституті бізнес-технологій "УАБС" – 6 ставок, на факультеті електроніки та інформаційних технологій – 2 ставки, а також на факультет іноземної філології та соціальних комунікацій – 2 ставки.

Серед центрів загальноуніверситетського підпорядкування збільшення обсягів навчальних доручень в 2020 році порівняно з 2019 роком забезпечили: Центр професійної та післядипломної освіти +2352 годин (+4 ставки); Центр розвитку кадрового потенціалу +96 годин. Зменшилися обсяги навчальних доручень у Лінгвістичному центрі Департаменту міжнародної освіти - 3145 годин (- 5 ставок), Навчально-методичному центрі "Проф-ІТ – 197 годин.

Збільшення зовнішнього контингенту, розширення географії надання додаткових освітніх послуг та, як наслідок, збільшення обсягів навчальних доручень було забезпечено шляхом швидкого реагування структурних підрозділів СумДУ на виклики карантинних обмежень внаслідок пандемії, а саме трансформація існуючих курсів та розробка нових для викладання в режимі дистанційного навчання та в режимі on-line.

Також вчена рада відмічає, що така активність спостерігається не на всіх кафедрах. З 57 кафедр в 2020 році 48 % не надавали додаткові освітні платні послуги (в 2019 році цей показник був 50 %).

В той же час, завдання для подальшого розвитку освіти дорослих потребують прикладення зусиль усіх навчальних структурних підрозділів та центрів, які надають освітні послуги, щодо модернізації існуючих механізмів освітнього процесу, а також пошуку інноваційних підходів до пошуку споживачів освітніх послуг.

Вчена рада постановляє:

1. Формування системи безперервного професійного розвитку, визначеної стратегією розвитку університету в сфері освіти впродовж життя вважати одним із пріоритетних напрямів діяльності.

2. Директорам інститутів, деканам факультетів, завідувачам кафедр:

- забезпечити оперативне реагування на зміни економічних і суспільних потреб в сфері додаткових освітніх платних послуг, у т.ч. шляхом пошуку потенційних замовників додаткових освітніх платних послуг із залученням Експертних рад роботодавців;

- проаналізувати причини відсутності на певних кафедрах ініціювання надання додаткових освітніх платних послуг; вжити відповідні заходи, які забезпечать активізацію діяльності кафедр з даного питання;

- переглянути політику надання додаткових освітніх платних послуг, яка повинна бути гнучкою, динамічною, здатною адекватно та швидко реагувати на вимоги ринку праці, задовольняти відповідні персоніфіковано орієнтовані потреби замовників;

- розробити нормативні документи щодо мотивації співробітників структурних підрозділів у створенні програм курсової підготовки за напрямом «Освіти упродовж життя» та реалізації завдань, визначених стратегією розвитку університету, в частині надання додаткових освітніх послуг.

3. Завідувачам кафедр:

- активізувати діяльність кафедр з питань надання додаткових освітніх платних послуг (підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації сторонніх осіб);

- поширити практику залучення сторонніх фахівців з інноваційним досвідом викладацької та тренінгової діяльності до впровадження популярних додаткових освітніх платних послуг;

- забезпечити розроблення інноваційних тематичних програм підвищення кваліфікації на замовлення роботодавців. Надати директорам інститутів (деканам факультетів) плани діяльності кафедр з питань додаткових освітніх платних послуг на 2021 рік. Кожні 6 місяців звітувати про стан виконання та залучення сторонніх осіб на тематичні програми.

4. Центру професійної та післядипломної освіти (ЦППО):

- провести профорієнтаційну роботу щодо пошуку контингенту на 2021 рік з числа державних службовців та осіб органів місцевого самоврядування на програми підвищення кваліфікації, які фінансуються Національним агентством з питань державної служби; узгодити відповідні списки бажаних;

- розширити перелік кафедр СумДУ залучених до виконання обсягів навчальних доручень курсів центру за напрямом «Освіта впродовж життя», як важливої складової оцінювання якості їх роботи та яка враховується в рейтингу структурних підрозділів університету;

- забезпечити можливість надання в 2021 році додаткових освітніх платних послуг стороннім особам, які знаходяться в інших регіонах України;

- провести консультаційні наради з Сумським обласним центром зайнятості щодо потреб та перспектив перепідготовки і підвищення кваліфікації незайнятого населення Сумської області;

- організувати проведення круглих столів із залученням представників провідних підприємств та установ м. Суми та Сумської області, а також представників об'єднаних територіальних громад з питань потреб та актуальних напрямів підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації їх спеціалістів на платній основі.

5. Брижатою О.В., Старченко Л.В., Циганюку Д.Л., Петрушенку Ю.М. надати пропозиції щодо формалізації відносин між СумДУ та громадською організацією «Центр освіти впродовж життя», зокрема шляхом спільної участі у проєктах.

6. Керівникам центрів загальноуніверситетського підпорядкування, які надають додаткові освітні платні послуги більш активно залучати кафедри СумДУ до виконання обсягу навчальних доручень курсів центрів (НМЦ «Проф-ІТ», ЛЦ ДМО та ЦРКП).

7. Директорам КІ СумДУ, ШІ СумДУ ініціювати надання додаткових освітніх платних послуг на кафедрах. Вжити відповідні заходи, які забезпечать активізацію діяльності кафедр з даного питання.

Схвалено вченою радою СумДУ
(протокол №9 від 12 лютого 2021 р.)

Голова вченої ради

Анатолій ВАСИЛЬЄВ

Секретар вченої ради

Анатолій РУБАН